

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ЧАСТОТИ ПЕРИТОНІТУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Біляєва О.О.¹, Крижевський В.В.¹, Кароль І.В.^{1,2}, Андрієць В.С.², Вірич С.Є.²

1. Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика, м. Київ, Україна

2. КНП «Броварська багатoproфільна клінічна лікарня», м. Бровари, Україна

Вступ

На сьогодні гострий перитоніт є однією з найтяжчих та найскладніших проблем абдомінальної хірургії. Незважаючи на постійне вдосконалення хірургічних методик лікування, впровадження сучасних малоінвазивних технік оперативних втручань, появу нових антибактеріальних препаратів, розвиток анестезіології та інтенсивної терапії, результати лікування пацієнтів з перитонітом залишаються незадовільними, летальність складає 25-30 %, а при розвитку поліорганної недостатності досягає 80-100 %.

Така висока летальність при перитоніті пояснюється включенням численних патогенетичних механізмів, що задіюються при цій патології, багато з яких на сьогодні вивчені недостатньо. Перитоніт є найважчим ускладненням гострих гнійно-запальних процесів в органах черевної порожнини і причиною смерті в більшості оперованих хворих з гострими захворюваннями органів черевної порожнини.

Сучасні підходи до лікування пацієнтів з перитонітом полягають у виконанні адекватного хірургічного втручання з ліквідацією джерела перитоніту та санацією черевної порожнини, призначенні грамотної антибактеріальної терапії, активній детоксикації організму з метою зменшення синдрому ендогенної інтоксикації та інтенсивній терапії, яка

спрямована на всі ланки патогенезу захворювання та попередження розвитку поліорганної недостатності.

Враховуючи вище сказане, актуальність даного дослідження не піддається сумніву, а необхідність подальшого вивчення проблеми є очевидною.

Мета дослідження

Провести порівняльну оцінку частоти перитоніту в умовах пандемії COVID-19.

Матеріали і методи

В дослідження увійшло 265 пацієнтів, яким були виконані хірургічні втручання з приводу гострих гнійно-запальних захворювань органів черевної порожнини ускладнених перитонітом протягом 2020 року в хірургічному відділенні Броварської багатoproфільної клінічної лікарні. Чоловіків серед них було 141 (53,2 %), а жінок – 124 (46,8 %).

Для порівняння провели аналіз оперованих хворих в 2018 році, який відноситься до передпандемічної епохи. Протягом цього року в хірургічному відділенні Броварської багатoproфільної клінічної лікарні було прооперовано 230 пацієнтів з перитонітом. Осіб чоловічої статі серед них було 126 (54,8 %), а осіб жіночої статі – 104 (45,2 %).

Результати та обговорення

За 2020 рік в хірургічному відділенні Броварської багатoproфільної клінічної лікарні було прооперовано 1316 хворих, з яких у 265 хворих спостерігався перитоніт, що склало 20,1 %. За 2018 рік у відділенні було прооперовано 1798 хворих, серед яких перитоніт визначався в 230 пацієнтів, що становило 12,8 % ($p < 0,05$).

За захворювання, що стали причиною перитоніту представлена в таблиці 1.

Таблиця 1. Структура захворювань, що викликали перитоніт

Нозологія	Кількість випадків			
	2018 рік		2020 рік	
	Абс.	%	Абс.	%
Гострий апендицит	146	63,5	177	66,8
Гострий холецистит	31	13,5	32	12,1
Перфоративна виразка шлунку або дванадцятипалої кишки	25	10,8	23	8,7
Перфорація пухлини	2	0,9	4	1,5
Гострий деструктивний панкреатит	2	0,9	6	2,2
Тромбоз мезентеріальних судин	9	3,9	1	0,4
Перфорація тонкої кишки	5	2,2	5	1,9
Травми черевної порожнини	7	3,0	11	4,2
Дивертикулярна хвороба ободової кишки з перфорацією	3	1,3	6	2,2
Всього	230	100	265	100

З таблиці видно, що структура захворювань за порівнювані роки не відрізнялася кардинально, проте в 2020 році порівняно з 2018 дещо зросла кількість перитонітів апендикулярного генезу – 66,8 % та 63,5 % відповідно ($p < 0,05$).

Для виявлення відмінності у частоті перитоніту в залежності від стадії за досліджувані роки наведемо дані в таблиці 2.

Таблиця 2. Структура перитоніту в залежності від стадії

Стадія	Кількість випадків			
	2018 рік		2020 рік	
	Абс.	%	Абс.	%

Матеріали конференції

Реактивна	131	57,0	142	53,6
Токсична	95	41,3	110	41,5
Термінальна	4	1,7	13	4,9
Всього	230	100	265	100

Як видно з таблиці, у 2020 році порівняно з 2018 роком зросла кількість пацієнтів з термінальною стадією перитоніту, що склало 4,9 % та 1,7 % відповідно ($p < 0,05$), зокрема за рахунок зменшення кількості пацієнтів з реактивною стадією перитоніту у 2020 році.

Також важливо відзначити, що хоча в 2020 році у більшості пацієнтів (73,2 %) Мангеймський індекс перитоніту і був I ступеня, великий частина пацієнтів мала II та III ступінь Мангеймського індексу перитоніту – 23,8 % та 3,0 % відповідно.

Висновки

В умовах пандемії COVID-19 значно зросла кількість пацієнтів з перитонітом. Так, у 2020 році порівняно з 2018 роком їхня кількість збільшилася в 1,6 разів серед всіх оперованих хворих у хірургічному відділенні та зросло число пацієнтів з термінальною стадією перитоніту в 2,9 разів. На нашу думку, це пов'язано з пізнім зверненням пацієнтів за медичною допомогою під час пандемії COVID-19.